

6) עיני בן מ"ח שנים
חיבין, 7) לקמן פ: 3) שנת
כא; 8) [שנת כא:];
9) [שילן, 8] ונלכ, 10)
[לקמן פ: 3] 1) רש"י,

הגהות הגר"א

[א] נב' בין מלמטה
למעלה פטורין, י"ג גירסת
הר"ף והרמב"ם חיבין
ומפרכים מרגמא ריפ
לקמיתא כו', (ועשהגרי"א
ס"ס ע"ף: 2) תוב ד"ה
ורבי יוחנן כו' דל' כח כמו
כו', י"ג ויפ' הרמב"ם,
ורא"ש בטומן ב' חולק
(ועשהגרי"א סמוך ע"ן ס"ק
יג ובס"י ע"ש ס"ק ב')

מוסף רש"י

והדליק את הבירה בעל
גמל חייב, שלא היה לו
להגדיל בחילתו שחכס
לחכות (שבת כ"א), מנע,
הנוכה פטור, טור,
שנכסות פרכוס מנה
היעזר עס (טו).

רבינו חננאל

ואקשי' והתניא הכלב
הגדיר שדילגו בין כך
ובין כך חיבין, והרמב"ם
דאפי' מפי' כלבא
בסיקרא וגדי' בסיקרא
פי' דרך הגדי בסיקרא
כדאמרין כו' שדילגו
הגדי בבית ראש, והכלב
בסיקרא כדאמרין דלמ'
אחי למיסיך, ויבין
שדילגו בשניו דלאו
כי אורחיהו, היה ליה
משונה, וקיי' לן משונה
בבשר הניק פטור מנוק
שלם והיבין חצי נוק
כרבנן, אימתי ר' יוחנן אמר
איש משום חציו, כאילו
בדיו מכה והוא הניק
בעצמו דעני כרין שורו
המוק בעצמו, ריש לקיש
אמ' משום ממונו, כלומ'
כמו שמתחייב במוק שורו
וכיוצא בו שחייב בחזקו,
כך באשו דהא אינו הניק
מכחו ומוק אלא מכח
הרוח, וכל מה שחייב
בנוק ממונו חייב באשו,
ור' יוחנן אמ' אינו ממונו,
דהא השלחת המוקת אין
בה ממש להשמר כמו
השור וכיוצא בו, ואקשי'
על ריש לקיש ממונו'
הכלב שנטל את החזרה
ההלך לגדיש כו', בשלמ'
ר' יוחנן (כו') דאמר אשו
משום חציו, חצי דכלב
הן, לפיכך חייב בעל
הכלב, אלא לריש לקיש
דאמ' משום ממונו האי
אש לאו דבעל הכלב
הוא, לבעל החזרה האנוני
ואינו לרבותינו הגאונים
שמועתי זו פ', ונראה
לנו בו פירכא בעיקר הדיו,
ולפיכך נמנעו מלדבר,
אלא בענין הפירוש ולא
בפירכא, ופרקי' ויש לקיש
בגון דאדייה אדיוי, כלומ'

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כב.

עין משפט
נר מצוה

בוקריא. קפילה: סריגא. שנוען פכרניו ככותל שאין לרכו נכך
ומשוניס הן: אשו. השולח את הצערה: משום חליו. חייבו הכתוב
לדחיו קעציד דהוי חורק חך: משום ממונו. כשורו וזורו שהזיקו.
וקס"ד לדיכא צינייהו כגון שהדליק בגחלת שאינו שלו לרצני יוחנן

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והתניא הכלב והגדי שדלגו בין מלמעלה
למטה בין מלמטה למעלה וא' פטורין
הרגמא רב פפא דאפי' מפי' כלבא בוקריא
וגדי' בסריקא אי הכי אמאי פטורים יפטור
במוק שלם וחיבין בהצי נוק: הכלב שנטל:
אתמר ר' יוחנן אמר: אשו משום חציו וריש
לקיש אמר: אשו משום ממונו וריש לקיש
מאי טעמא לא אמר כרבי יוחנן אמר לך חציו
מכחו קאזלי האי לא מכחו קאזיל ורבי יוחנן
מאי טעמא לא אמר כריש לקיש אמר לך
ממונא אית ביה ממשא הא לית ביה ממשא
תנן הכלב שנטל חררה כו' בשלמא לכו"ד
אשו משום חציו חציו דכלב הוא אלא לכו"ד
אשו משום ממונו האי אש לאו ממונו דבעל
כלב הוא אמר לך ריש לקיש הכא במאי
עסקינן דאדייה אדיוי דעל חררה משלם נוק
שלם ועל מוקם גחלת משלם חצי נוק ועל
גדיש כולה פטור ורבי יוחנן דאנחה אנוחי
על חררה ועל מוקם גחלת משלם נ"ש ועל
הגדיש משלם חצי נוק תא שמע ^ההגמל
טעון פשתן ועבר ברשות הרבים נכנסה
פשתנו לתוך הבירה ודלקו בנרו של חנווני
והדליק את הבירה בעל גמל חייב הניח חנווני
נרו מבחוץ חנווני חייב רבי יהודה אומר בנר
הנוכה פטור בשלמא לכו"ד אשו משום חציו
חציו דגמל הוא אלא לכו"ד משום ממונו האי
אש לאו ממונא דבעל גמל הוא אמר לך ריש
לקיש הכא במאי עסקינן ובמסכתא כל
הבירה כולה אי הכי אימא סיפא אם
הניח חנווני נרו מבחוץ חנווני חייב ואי
במסכתא אמאי חייב בעומדה עומדה
וסכסכה כ"ש דחנווני פטור ובעל גמל חייב
אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב איקא
הכא במאי עסקינן בגון שעומדה להטיל מימיה
רישא

והתניא הכלב. אמתניתין הו"מ למפרך אלא נטר עד דמיימי
צרימא ופריך אתרייהו: דאפי' מיפך. וא"ת
למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס ^ה [חייב] לחייב נ"ש לתחילתו
פשיעה לאורחיה וסופו באונס דלאו אורחיה ו"ל דלא אמר משום
תחילתו בפשיעה לגבי רגל לחייב נ"ש
לגבי קרן דאפילו פושע גמור לענין
קרן לא חייבתו תורה אלא חזי נוק
דאי לאו הכי ארי שנגנב לחצר
הניזק וטרף ואלל לחייב נ"ש לתחילתו
פשיעה לענין דריסה וכן כל קרן
בחצר הניזק תחילתו בפשיעה לענין
שן ורגל: גרידא בסריקא. שנוען
פכרניו בדרך וקופץ כמו הכלב ולא
דמי לסרוכי וסליק ^ה שנסך צחצית
עד שמגיע ללפת: וע"ה הגדיש
ח"ג. ואע"ג דלגבי שולח צעירה לא
מחייב עד דמסר לו שלהבת לר"ל
ולר' יוחנן עד דמסר לו גווח פעמים
שיש גחלת הרבה צמרה דהויא כמו
מסר לו גווח לר"י ושלחבת לר"ל:
אשו משום חציו. לא שיעביד
צעמנו האש אלא כל מוקם
שפשע ולא שמר גחלתו חזי וניחו:
אשו משום ממונו. כלומר חיוב
ממונו יש בו ולא שיהא האש
שלו דאפילו הדליק צאש של אחר
חייב כדאשכחן צפ' הכונס (לקמן
דף נז.) כדכופף קממו של חצירו צפני
הדליקה ומטיא צרות מנייה וגבי גך
שיא מחמת הפטיס ^ה אע"ג דמסכתא
מפקי' ליה ועוד דלין לך קסתמ
שימחייב צדליקה שיפקיר הגחלים
ידליק גדיש של חצירו ולא כפ"ה
דפי' לדיכא צינייהו דלדליק בגחלת
שאיין שלו: רבי יוחנן מ"ג א'
אמר בר"ש. אע"ג דריש טעמא דר'
יוחנן מוקראי הוה ליה לאוקמי קרא
לדרשא אחרייה דסדרא כריש לקיש
א"נ קס"ד דשמשא דמלאן לריש לקיש
משום חזיו לית ליה משום ממונו
וקצעי היכא דכלו לו חזיו אמאי לא
מחייב משום ממונו:
ממונו אית ביה ממשא. אע"ג
דצור לית ציה ממשא
שחייבה תורה להצלו ולא לחצונו מ"מ

גב א ב מיי פ"ב מהל'
מוק ממנו הלכה טו
סמו עשין טו טו"ע ח"מ
פי' ע"ז ספ"ד:
גד א ב מיי פ"ד מהלכות
מוק ממנו הלכה טו
סמו עשין טו טו"ע ח"מ
פי' מיה ספ"ד א':
גה ד מיי עס פ"ב הלכה
ז סמו עס טו"ע
מ"מ ס"י ע"ז:
גו ה ו מיי עס פ"ד
הלכה יג סמו עס
טו"ע ח"מ פי' מיה ספ"ד
יב ובה"ש וי"ש טעור:

רבינו חננאל

הגביה את החזרה
אלא הגביה את החזרה
אלה בדרך דידו הביאה
אל הגדיש, ולא יצתה
גחלת מחוקת בעליה.
ועל החזרה משלם נוק
שלו, שזה דרכו לחטוף
ולוכד, ועל מוקם גחלת
משלם חצי נוק שמועשה
עשה בידים אבל משונה
היא, ומשונה בבשר הניזק
חצי נוק כרבנן, ועל
שאר הגדיש פטור, שאינו
מזון בעל הכלב שהרי
לא עקר והניח ובעל
גחלת נמי לא מחייב
דהא אוקימנא לקמן
בששומר גחלתו והכלב
חתר והוציאה, ור' יוחנן
אמ' אפי' אנוח אנוחי,
בגון שעקר והניח, על
החררה ועל מוקם גחלת
נוק שלם, שדלגו הכלב
לחטוף חזרה בגחלת
דבוקה ויולכ, ועל שאר
הגדיש חצי נוק דמשונה
היא. ח"ש גמל טעון
פשתן טובר ברשות הרבים
וכו'. בשלמ' לר' יוחנן
חייבו שלגמל הן, אלא
לריש לקיש לאו ממנו
ועל גמל הוא, ופרקי'
ריש לקיש במסכתא כל
הבירה. פי'ו מסכסכת
בגון ליחכה נירו וסיכסכה
הגמל שעמך גחלת
והדליק כל הבירה
בסיכסוך כעין חיזוק
שמצנצת הדלקת כל
הבירה כגון מוקם גחלת
בגדיש (דלרבי) [ולדברין]
הכל נוק שלם, ואקשי'
האדין פירוק, סיפא
דקתינא ואם הניח חנוני
נרו מבחוץ חנוני חייב,
ואי במסכתא אמאי חנוני
חייב, הגמל הניק בידים.
ופריך בשעמדה, ואקשי'
על שכן אם עמדה
ומסכסכת דאי היא הויקא
בידים, חנוני אמאי חייב,
להטיל מים ולא סכסכה.

ממונו ענין חזיו שדרכו לילך ולהזיק אית ציה ממשות א"נ צור נמי
חשיב אית ציה ממשא דע"י כריית הצור משתנה ממשות על קרקע
ונעשה חלל אצל מוקם הילוך שלהבת אינו משתנה ממשותו אלא שנעשה דולק ושורף וא"ת ממונו נמי לית ציה ממשא כגון לרורות צרות
שכנפסיהם צריש פירקין לדיכא לקומכוס נ"ש ו"ל דמ"מ גוף הממונו שפשע צו אית ציה ממשא שיש לו לשמור ממונו שלא זיק לא צרות
ולא צסום דצר ואין שום ממונו שלא יהא צו ממשא צמה שפשע אצל יש חך שאין צו ממשות כגון שיער כלי צרות פיו ויש אש שאין צו
ממשות כגון שלהבת בלא גחלת כדאמרין בסוף צילה (דף לט.) הילכך דמו להדדי שאין צמיהם ממשות צהמויק שפשע צו רק בגוף האדם:
דאדייה אדיוי. הו"מ לאוקמי צאנח אנוחי ע"י שינוי כדאמרין צריש פירקין: רבי יוחנן בדאנחה אנוחי. לא מני' למימר צאדייה
אדיוי ועל כל הגדיש ח"נ דאי כח [א] כמו לאו כחוח דמי הוי על כל שאר הגדיש פטור: לאן ממונו דבעל בלב אהו.
דהוא לא הדליקו ועל אש של כלבו לא חייבתו תורה ואע"ג דלגבי צור אצטרין מיעוט אש צור ולא צור כדאמרין צבור שנגח את הפירה
(לקמן דף מה. טז) תרי איש כתיב מ"מ פשוט ליה לגמרא משום ^ה [אזיה] דרשא דפטור על אש צהמתו דג' אבות נאמרו צשור ולא יומת:
במסכתא ב"ה הבירה בוצ'ה. דהוי כולה מוקם גחלת: וא' במסכתא אמאי חייב. חנווני הכל גס צעל הגמל יתחייב עמו כיון
שגס הוא פושע צכסוך אצל אי צלא מסכסכת ינחא ליה דלא הוה ליה לאסוקי אדעמיה שיהא נר מבחוץ אצל כיון
לאוקמיה במסכתא אי אפשר שלא יראה הדליקה כיון שדולקת כל כך שמסכסכת כל הצירה דרך הילוכה והיה לו להחזיק ולמועמה מלהיות
הולכת ומסכסכת אצל אין לפרש אמאי חייב חנווני צעל הגמל יתחייב הכל דהא לקמן (דף נג.) פריך וליחייב צעל הגחלת ואע"פ שבעל
הכלב פשע גס צעל הגחלת יש לו להתחייב שלא שמר גחלתו ומשני כשעמדה כלומר לאו במסכתא דרך הילוכה אלא צעמדה צמוקס אחד
והרבה כל כך צמשאי שמסכסכת כל הצירה צעמדה ופריך דכ"ש חנווני פטור לאו פטור לגמרי אלא כלומר פטור מחלקו של צעל
הגמל דיותר מסכסכת צעמדה משאלו היתה הולכת ועוברת בלי עיכוב ומשני כשעמדה להטיל מימיה דאונס הוא צעמדה זו:
רישא